

інвестиційних ресурсів підприємства в ІП та їх ефективність. Усі досліджені підприємства є фінансово стійкими, оскільки практично всі для інвестування в ІП використовували власні кошти.

Для забезпечення СІЗ УПП розроблено вимоги до технічної інфраструктури, визначено учасників проекту, їхні ролі та функції, порядок взаємодії за допомогою дослідження відповідних бізнес-процесів і пов'язування їх з наскрізними управлінськими процесами підприємства.

Література.

1. План заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 213, із змінами, від 22 липня 2015 р. // Офіц. вісн. України. – 2015 р. – № 60. – Ст. 1981.

2. Бабенко В.О. Концепція економіко-математичного моделювання управління інноваційними процесами переробних підприємств АПК / В.О. Бабенко // Бізнес Інформ. – 2014. – № 11. – С. 130-133.

3. Бабенко В.О. Управління інноваційними процесами переробних підприємств АПК (математичне моделювання та інформаційні технології): [монографія] / В.О. Бабенко; Харк. нац. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х.: ХНАУ, Мачулін, 2014. – 380 с.

НЕОБХІДНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ОНОВЛЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРОДУКЦІЇ

***БОРЕЙКО В.І., А.Е.Н., ДОЦЕНТ,
МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА***

За двадцять п'ять років незалежності України вітчизняні підприємства поступово пристосувалися до ринкових умов господарювання, однак, їхнє проникнення на міжнародні ринки ускладнене через низький технологічний рівень української продукції. Зазначене спричиняється до негативного сальдо зовнішньоекономічної діяльності нашої країни, в якій імпорт переважає експорт, а держава, постійно відчуючи дефіцит іноземної

валюти, змушена вдаватися до зовнішніх запозичень.

Тому, нині (власне як і завжди) надзвичайної актуальності набуває питання інноваційного оновлення вітчизняної продукції.

На думку відомого економіста В. Новицького: «Україна, яка протягом короткого часу втратила здобутки минулого (а за багатьма параметрами – і світове лідерство), незважаючи на подекуди обнадійливі коливання у показниках динаміки зростання, всіма клітинами свого організму «вростає» у в'язке тіло глобальної периферії. Тому тільки негайна переорієнтація на науково виважені програмно-цільові підходи до розвитку національної економіки може розглядатися як засіб протидії деградації, подальшому руйнуванню соціально-економічного та технологічного потенціалу нашої держави» [1, с. 14].

Проте, як зазначає А. Чухно: «В Україні багато говориться про інноваційний розвиток, але, на жаль, практично нічого не робиться. У результаті інноваційних підприємств у нас усього 13 %, тоді як у 1990 р. їх було 36 %. У країнах ЄС найнижчі показники інноваційної активності мають Португалія і Греція (відповідно, 26 і 29 % підприємств), але вони вдвічі перевищують показники України» [2, с. 5].

Отже, Україна, не забезпечуючи інноваційне оновлення своєї продукції, все більше відстає від промислово розвинутих країн світу, що в перспективі може зробити її сировинним придатком країн, які використовують високі технології, та імпортером обладнання, техніки і машин.

Водночас, відсутність запитів на наукові розробки та інноваційні технології, робить в Україні неprestижною роботу наукових установ та науковців. Так, якщо у 1995 році в Україні кількість працівників наукових організацій становила 293 тис. чол., то у 2015 році вона зменшилася до 102 тис. чол., або майже в 3 рази (табл. 1).

При цьому частка видатків Зведеного державного бюджету України на фінансування наукових та науково-технічних робіт зменшилася за двадцять років із 1,5 до 0,6 %. Водночас, через нестачу фінансових ресурсів, зменшилися витрати на фінансування наукових та науково-технічних робіт з боку замовників, тому частка власних коштів виконавців наукових та науково-технічних робіт у загальних витратах України на ці цілі зросла з 2,2 % у 1995 році до 24,6 % у 2015 році, або в 11 разів. Іншими словами в Україні більшу частину відповідальності за фінансування діяльності наукових установ поклала на них самих.

Таблиця 1

Виконавці та фінансування наукової діяльності в Україні

Показники	Роки				
	1995	2000	2005	2010	2015
Кількість працівників наукових організацій, тис. чол.	293	188	171	141	102
Частки фінансування наукових та науково-технічних робіт, %:					
– держбюджету;	37,6	30,0	33,2	41,2	34,4
– власних коштів;	2,2	3,0	6,6	9,7	24,6
– коштів замовників;	51,3	61,7	56,9	47,5	38,3
– інших джерел	8,8	5,3	3,3	1,6	2,7
Частка видатків держави на фінансування наукових та науково-технічних робіт у видатках держбюджету, %:	1,5	1,3	1,2	1,0	0,6

**Складено за даними [3].*

Це дало підстави В. Ониценку зробити висновок, що: «Безумовно, країна наша ще далека від створення проривних технологій та виходу з високотехнологічної продукцією на чільні позиції світового ринку. Прорив на зовнішні ринки наукомісткої продукції є реалістичним за наявності достатньо місткого внутрішнього ринку, стійкого і масштабного внутрішнього попиту на інновації» [4, с. 10].

Отже, для того, щоб наша країна змогла з інноваційною продукцією виходити на міжнародні ринки, їй, через збільшення державних замовлень та підтримку вітчизняних підприємств, які впроваджують нове обладнання та освоюють новітні технології, потрібно розширити внутрішній попит на інноваційну продукцію.

Слід також врахувати, що Україна залишається дуже залежною від зовнішніх енергетичних ресурсів. Тому, на думку академіка В. Гейця: «Якщо врахувати, що загальною тенденцією трансформації в структурі економіки в XXI ст. буде скорочення споживання всіх видів ресурсів, то очевидно, що на перспективу, як і 15-20 років назад, для України основним завданням є забезпечення і покращення структури економіки, яка повинна бути направлена на мінімізацію структурних невідповідностей та диспропорцій, що повинно привести в підсумку до питомої економії всіх видів ресурсів, в першу чергу енергетичних» [5, с. 56].

Відповідно, завданням вітчизняних наукових установ та

українських науковців є не тільки розроблення нового обладнання та технологій, а й пошук альтернативних замінників сьогодні використовуваних енергетичних ресурсів, які за прогнозами вчених будуть вичерпані через кілька століть.

Досвід країн, не багатих мінеральними ресурсами – Японії, Кореї, Швеції, Фінляндії, Ісландії та багатьох інших, засвідчує що, економічно виважена інвестиційна та інноваційна політика може компенсувати нестачу корисних копалин. Відповідно до цих висновків низка європейських країн, таких як Німеччина, Франція, Чехія та інші намагаються використати світовий досвід для розвитку тих територій, де відсутні мінеральні ресурси. Цим же шляхом повинна рухатися й Україна.

Таким чином, можна зробити висновок, що в нашій країні відсутня чітка програма фінансування інвестиційно-інноваційної діяльності наукових установ, оновлення українського обладнання та продукції, заміни дефіцитних мінеральних та енергетичних ресурсів, що зумовлює:

- зменшення кількості науковців та підприємств, які проводять наукову діяльність;
- зменшення питомої ваги витрат держави на наукові цілі та збільшення питомої ваги власних капіталовкладень підприємств в інноваційні проекти;
- відсутність впровадження проривних державних програм у сфері раціонального використання ресурсного потенціалу, енергозбереження та виробництва новітньої техніки;
- відсутність ефективної державної програми розробки та фінансування пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки.

Виходячи із наведеного, Україні необхідно поставити перед собою ціль через інвестиційно-інноваційну політику забезпечити динамічний розвиток економіки країни, а для її досягнення варто запровадити такі механізми:

- випереджаючий порівняно з ростом національного валового внутрішнього продукту ріст видатків держави на фінансування науково-технічного прогресу;
- стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності регіонів, надання їм свободи у виборі пріоритетних напрямів фінансування наукових проєктів;
- стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності державних та приватних підприємств.

Література.

1. Новицький В. Регулятивні стратегії відкритих економічних систем і глобальна конкуренція за ресурси / В. Новицький // Економіка України. – 2007. – № 7. – С. 4-14.
2. Чухно А. Сучасна фінансово-економічна криза: природа, шляхи і методи її подолання / А. Чухно // Економіка України. – 2010. – № 2. – С. 4-13.
3. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Онищенко В.П. Реалії та можливості економічної стабілізації та розвитку України / В.П. Онищенко // Економіка України. – 2015. – № 7. – С. 4-17.
5. Геец В.М. Проблемность структурных трансформаций экономики стран с развивающимися рынками / В.М. Геец // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 1. – С. 54–69.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

**МАЗНЄВ Г.Є., ПРОФЕСОР,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА**

В умовах розгортання нової промислової революції розвинені країни активно використовують інновації в конкурентній боротьбі для досягнення лідируючих позицій. Україна ж тільки декларує важливість інновацій для подальшого розвитку, але увага в нашій державі приділяється, насамперед, тим галузям, які відносяться до нижчих технологічних укладів і не потребують високого рівня інноваційної активності, тому що експортують свою продукцію в основному у вигляді сировини та напівфабрикатів. Це обумовлює низьку конкурентоздатність продукції і економіки в цілому. Фахівці констатують, що в Україні відбувається деградація структури товарної продукції експорту, тобто збільшення продажу сировини і зменшення експорту товарів із значною доданою вартістю, а саме, високотехнологічного обладнання та новітніх технологій.

Тому не є випадковим те, що у рейтингу глобальної конкурентоспроможності Всесвітнього економічного форуму за 2015 рік Україна знаходиться на 79 місці між Гватемалою і